

Gratis abortundersøgelser hos får og geder

Fra 2022 omfatter gratis abortundersøgelser nu også får og geder

Nyhedsbrev, Publiceret: 20. januar 2022

Fødevarestyrelsens (FVST) tilbud om gratis undersøgelse af abortmateriale gælder nu også for abortmateriale fra får og geder.

Danmark har status som sygdomsfri for infektion med *Brucella abortus*, *B. melitensis* og *B. suis* hos fåre- og gedebestande (jf. EU forordning 2021/620*). Den fri status beror på, at der årligt undersøges et tilstrækkeligt antal prøver.

Får og geder holdes mange steder som klappe-dyr og på naturlegepladser m.m., hvor dyrene kommer i tæt kontakt med mennesker. Det er derfor relevant at overvåge for andre zoonotiske sygdomme, som kan være årsag til abort hos får og geder.

FVST betaler ved aborttilfælde hos får og geder udgiften til obduktion, generel bakteriologi og histologisk undersøgelse, inklusiv undersøgelse for brucellose, Q-feber, *Toxoplasma gondii*, *Chlamydia abortus*, *Campylobacter fetus* og Schmallerberg virus antistof (sidstnævnte betales af SSI).

I tillæg vil prøver af placenta og fosterets organer blive benyttet til en mikrobiom-undersøgelse, hvor forskellige infektiøse agens kan identificeres baseret på deres genetiske signatur. Resultaterne fra mikrobiom-undersøgelserne vil indgå i en samlet evaluering med henblik på at forbedre den fremtidige abortdiagnostik. Derfor vil disse resultater ikke blive besvaret til indsender i 2022. Hvis mikrobiom-undersøgelserne mod forventning skulle give mistanke om tilstedeværelse af en anmeldelig sygdom, vil dyrlægen og besætningsejer blive kontaktet af FVST.

Der kan maksimalt indsendes 5 gange pr. år fra samme CHR-nummer, men **gerne flere aborterede fostre pr. besætningsproblem**, da sandsynligheden for at diagnosticere årsagen til abortudbruddet (besætningsproblemet) er højest ved indsendelse af materiale fra flere aborter fra samme udbrud.

Indsender kan desuden vælge at få undersøgt for Schmallerberg virus (PCR), BVD virus (ELISA og PCR) og andre relevante infektioner. Undersøgelse for BVD virus er for *egen regning* imens undersøgelse for Schmallerberg virus betales af SSI (antistoffer på moderdyrets blod samt undersøgelse af evt. positive prøver med PCR på foster). Disse ønsker afkrydes på indsendelsesformularen.

For at få det optimale resultat ud af undersøgelserne, og undgå evt. kassation af materiale, erindrer FVST om, at der for hver abortundersøgelse skal indsendes følgende materiale – alle tre dele:

- **Hele fostre (gerne flere aborterede fostre pr. besætningsproblem)**
- **Ustabiliseret blodprøve fra moderdyret**
- **Hele placenta eller stykker (med kotyledoner) heraf**

Det anbefales af sende de fostre inkl. placenta, som bedst repræsenterer den observerede stigning i aborthyppigheden i besætningen.

NB!! Indsendelse af placenta er meget vigtig for en korrekt diagnose, da flere abortforårsagende agens hyppigt, og i nogle tilfælde udelukkende, kan diagnosticeres i placenta.

Laboratoriet sender den samlede svarrapport til indsendende dyrlæge, samt til FVST.

VIGTIGT!! – angående forsendelse til laboratoriet:

Prøvematerialet sendes til: Sektion for Patobiologi, Sektionsstuen, Københavns Universitet, Institut for Veterinær- og Husdyrvidenskab, Ridebanevej 3, 1870 Frederiksberg C. Tlf. 9350 9280 kl. 08:30-15:00.

Vedrørende emballering: Der bør være flere lag af vandtæt emballage med sugende materiale mellem lagene for at forhindre, at den yderste papkasse bliver gennemblødt. Placenta skal være pakket i en separat pose eller beholder. Læs mere: SSI's vejledning om [emballering](#).

Der skal anvendes indsendelsesblanketten "Abort, får og ged", som vil kunne findes på: <https://www.vetssi.dk/blanket>.

Ved indsendelse anvendes en KU pakkelabel, hvor der er afkrydset: **Overvågning – andet**

KU pakkelabel kan findes på: <https://www.vetssi.dk/forsendelse>

Abortmaterialet må afsendes til undersøgelse fra mandag til torsdage af hensyn til holdbarhed af materialet under forsendelsen.

* KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESFORORDNING (EU) 2021/620

af 15. april 2021 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår godkendelse af status som sygdomsfri og ikkevaccinationsstatus for visse medlemsstater eller zoner eller kompartneter deri med hensyn til visse listeopførte sygdomme og godkendelse af programmer for udryddelse af disse listeopførte sygdomme